

FTA ผลประโยชน์ของใคร

โดย

ดร.ณรงค์ชัย อัครเศรณี

สภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย

19 เมษายน 2548

OUTLINE

I. สถานภาพ FTA ของไทย

II. ผลกระทบของ FTA ที่บังคับใช้แล้ว

- **ASEAN**

- **ออสเตรเลีย**

- **จีน**

- **อินเดีย**

III. คาดการณ์ผลกระทบของ FTA ที่จะเริ่ม/ กำลังเจรจา

- **นิวซีแลนด์**

- **ญี่ปุ่น**

- **สหรัฐอเมริกา**

I. สถานภาพ FTA ของไทย

ภาพรวม FTA ของไทย

ลงนามและมีผลบังคับใช้แล้ว

ASEAN

ออสเตรเลีย

จีน

อินเดีย

กำลังเจรจา / จะเริ่มบังคับใช้

บาหลีเรน

นิวซีแลนด์

ญี่ปุ่น

สหรัฐอเมริกา

เปรู

EFTA

I. สถานภาพ FTA ของไทย (ต่อ)

➤ AFTA

- ใช้ตั้งแต่ 1993
- ตั้งแต่ 1 มกราคม 2546 ประเทศอาเซียนเดิม 6 ประเทศได้ลดภาษีสินค้าทุกรายการลงเหลือร้อยละ 0-5 (ยกเว้นสินค้าเกษตรไม่แปรรูปที่อ่อนไหว) เป็นจำนวนกว่า 49,000 รายการ โดยสินค้านำร้อยละ 60 มีอัตราภาษีที่ร้อยละ 0
- สำหรับสินค้าเกษตรไม่แปรรูปที่อ่อนไหวสามารถลดภาษีลงเหลือร้อยละ 0-5 ได้ถึงปี 2553

I. สถานภาพ FTA ของไทย (ต่อ)

➤ จีน

- จีนลงนามข้อตกลงกับ ASEAN เมื่อ พ.ย. 2002 สินค้าปกติจะเริ่มลดภาษี ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2548 จนเหลือร้อยละ 0 ภายในปี 2553
- ไทยลงนามความตกลงเร่งลดภาษี เมื่อ 18 มิ.ย. 2003 ครอบคลุมผักและผลไม้ทุกรายการ ตามพิกัดศุลกากร ตอนที่ 07-08 (116 รายการ ตามพิกัด 6 หลัก) ให้ภาษีเหลือ 0% มีผลตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2003

I. สถานภาพ FTA ของไทย (ต่อ)

➤ **อินเดีย**

▪ **ลงนาม ต.ค. 2003**

- **สินค้า --- เจรจา ม.ค. 2004 – มี.ค. 2005 ให้เปิดเสรีภายในปี 2010**
- **บริการและการลงทุน ททยอยเปิดเสรีในรายสาขาที่มีความพร้อมก่อน เจรจายละเอียดตั้งแต่ ม.ค. 2004 – ม.ค. 2006**
- **เจรจาไปแล้ว 6 รอบ และมีการยกร่างข้อตกลงในหมวด Normal track และ Sensitive track**
- **Early Harvest 82 รายการ ททยอยลดตั้งแต่ 1 ก.ย. 2004 และเป็น 0% ทั้งหมด ตั้งแต่ 1 ก.ย. 2006**

I. สถานภาพ FTA ของไทย (ต่อ)

➤ ออสเตรเลีย

- ลงนามความตกลง เมื่อ 5 ก.ค. 2004
- ร้อยละ 49 ของสินค้าไทย และร้อยละ 83 ของสินค้าออสเตรเลีย อัตราภาษี = 0 ตั้งแต่ ม.ค. 2005 ที่เหลือเป็น 0 ภายในปี 2015
- มีการเปิดตลาดด้านบริการและการลงทุนระหว่างกัน

I. สถานภาพ FTA ของไทย (ต่อ)

➤ **บาหลีเรน**

- ลงนามกรอบความตกลงการเป็นพันธมิตรทางเศรษฐกิจ (CEP) เมื่อ ธ.ค. 2002
- จัดทำรายการสินค้าที่จะลดภาษีในเบื้องต้น (Early Harvest) จำนวน 626 รายการ อัตราภาษีที่ 0% และ 3% และภาษี 3% จะเป็น 0 ภายใน 1 ม.ค. 2005
  - Early Harvest ยังไม่มีผลใช้บังคับ เนื่องจากบาหลีเรนอยู่ระหว่างขั้นตอนขอความเห็นชอบจากรัฐสภา
- ต่อไป เจรจาลดภาษีสินค้าส่วนที่เหลือ มาตรการที่มิใช่ภาษี มาตรการ ค้ำครองและการเปิดเสรีบริการและการลงทุน

I. สถานภาพ FTA ของไทย (ต่อ)

➤ นิวซีแลนด์

- ตกลงร่างข้อบทความตกลงฯ แล้วเมื่อ ธ.ค. 2004
- ร้อยละ 54 ของสินค้าไทย และร้อยละ 79 ของสินค้านิวซีแลนด์ อัตราภาษี = 0 ทันทีที่ความตกลงมีผลบังคับ ที่เหลือเป็น 0 ภายในปี 2010 สินค้าอ่อนไหว เป็น 0 ในปี 2015
- การลงนามระหว่างรัฐมนตรี 2 ประเทศ จะมีขึ้นในช่วงปลายเดือนเมษายน 2005 และคาดว่าความตกลงฯ จะเริ่มมีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 กรกฎาคม 2005

I. สถานภาพ FTA ของไทย (ต่อ)

➤ ญี่ปุ่น

- ประกาศเปิดการเจรจาหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจ Closer Economic Partnership (CEP) ครอบคลุม FTA และความร่วมมือทางวิชาการ เมื่อธันวาคม 2003
- มีการเจรจาไปแล้ว 6 รอบ
- ยกเว้นข้าวออกจากการเจรจา/ ยกเลิกภาษี
- สินค้าที่ทั้งสองฝ่ายไม่รวมอยู่ในข้อเสนอการลด/ ยกเลิกภาษี
  - ญี่ปุ่น --- เนื้อไก่ แป้งมันสำปะหลัง น้ำตาล สินค้าประมง ผักผลไม้ อาหารแปรรูป เครื่องหนังและรองเท้า
  - ไทย --- กลุ่มสินค้าเหล็กและยานยนต์

I. สถานภาพ FTA ของไทย (ต่อ)

➤ สหรัฐอเมริกา

- เห็นชอบให้มีการเจรจาเมื่อ ต.ค. 2003
- มีการเจรจาไปแล้ว 2 รอบ เป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลและสอบถามความเห็นในประเด็นต่างๆ
  - ประเด็นสำคัญที่ทั้งสองฝ่ายยังมีท่าทีแตกต่างกันอยู่ ได้แก่ เรื่อง Services, Labor, Environment, IPR, Trade Remedies เป็นต้น
- เสร็จครั้งต่อไประหว่าง 4-8 เม.ย. 2005 ที่พัทยา

I. สถานภาพ FTA ของไทย (ต่อ)

▶ **เปรู**

- ลงนามกรอบความตกลงว่าด้วยการเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้น เมื่อ ตุลาคม 2003
- เริ่มเจรจาตั้งแต่ต้นปี 2004 คาดว่าจะแล้วเสร็จภายในปี 2005 ทั้งนี้เขตการค้าเสรีจะมีผลสมบูรณ์ภายในปี 2015
- เสร็จไปแล้ว 5 รอบ
  - ยังไม่ได้ข้อตกลงด้านสินค้าเกษตร เช่น ข้าว น้ำตาล ไข่
  - ยังหาข้อยุติเรื่องกฎแหล่งกำเนิดสินค้าไม่ได้ เพราะเปรูต้องการใช้หลักเกณฑ์ที่สูงกว่าของ WTO ทำให้สินค้าของไทยจะไม่สามารถใช้สิทธิ์ในการส่งออกภายใต้ FTA ได้

I. สถานภาพ FTA ของไทย (ต่อ)

➤ EFTA

- สมาคมการค้าเสรียุโรปประกอบด้วย 4 ประเทศ ได้แก่ ไอซ์แลนด์ สวิตเซอร์แลนด์ นอร์เว และ ลิกเตนสไตน์
- เห็นชอบให้มีการเจรจาเมื่อ มี.ค. 2004
- ปัจจุบัน การเจรจายังไม่เริ่มต้น
- ไทยอยู่ในช่วงรับฟังความคิดเห็น

II. ผลกระทบจาก FTA ที่บังคับใช้แล้ว

➤ ASEAN

■ โอกาส

- อาเซียนเป็นตลาดส่งออกอันดับหนึ่งของไทย ต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2545
- สินค้าอุตสาหกรรม --- คอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ รถยนต์และส่วนประกอบ แผงวงจรไฟฟ้า และ กระดาษ
- สินค้าเกษตร / แปรรูป --- ข้าว น้ำตาล ยาง อาหารทะเลแปรรูป

■ ผลกระทบ

- น้ำมันพืช สิ่งทอ (ผ้าฝ้าย เส้นด้าย เส้นใยประดิษฐ์) เหล็ก เครื่องใช้ไฟฟ้า
- ภาษีนำเข้าวัตถุดิบนอก AFTA ที่ยังไม่สอดคล้องกับภาษีสินค้าสำเร็จรูปใน AFTA ทำให้สินค้าในประเทศแพงกว่านำเข้าจาก AFTA
- สินค้าเกษตรไม่แปรรูปที่จะต้องทยอยลดภาษีลงเหลือร้อยละ 0-5 ในปี 2553 --- กาแฟ มันฝรั่ง มะพร้าวแห้ง และไม้ตัดดอก

II. ผลกระทบจาก FTA ที่บังคับใช้แล้ว (ต่อ)

➤ ออสเตรเลีย

■ โอกาส

- สินค้าอุตสาหกรรม --- รถปิกอัพ รถยนต์นั่งขนาดเล็ก เสื้อผ้าสำเร็จรูป เครื่องใช้ไฟฟ้า เช่น เครื่องปรับอากาศ TV
- สินค้าเกษตร / แปรรูป --- ผลไม้สด ปลาทูนากระป๋อง
- การลงทุน/บริการ --- ลงทุนทำธุรกิจในออสเตรเลียได้ง่ายขึ้น โดยเฉพาะ ร้านอาหาร สอนทำอาหาร สอนนวดแผนไทย ตกแต่งภูมิทัศน์

■ ผลกระทบ

- สินค้าอุตสาหกรรม --- เหล็กและผลิตภัณฑ์
- สินค้าเกษตร / แปรรูป / แร่ธาตุ --- โคเนื้อ โคนม ฝ้าย สังกะสี ทองแดง
- การลงทุน / บริการ --- โดยเฉพาะในกิจการขนาดใหญ่ เช่น โรงแรม หอการค้า ภัตตาคาร ธุรกิจก่อสร้างสาธารณูปโภค ศูนย์แสดงสินค้า

II. ผลกระทบจาก FTA ที่บังคับใช้แล้ว (ต่อ)

➤ จีน

- **สินค้าเกษตรจากข้อตกลงเร่งลดภาษี**
  - ผลไม้ไทย เช่น ลำไย ทูเรียน มังคุด มะพร้าว รวมทั้งมันสำปะหลังได้ประโยชน์
  - ผัก เสียประโยชน์ เช่น กระเทียม เห็ด มะเขือเทศ หอมหัวใหญ่
- **สินค้าอุตสาหกรรม --- เตรียมตัวเพื่อรองรับภาษี 0% ในปี 2553**
  - สินค้าที่ใช้วัตถุดิบจากทรัพยากรธรรมชาติในประเทศ เช่น ยางพารา น้ำตาล ไม้ มีโอกาสมากในการขยายการส่งออก
  - สินค้าที่ไทยมีความได้เปรียบมากกว่าจีน --- กระดาษและผลิตภัณฑ์พลาสติกและผลิตภัณฑ์ ยานยนต์และชิ้นส่วน
  - สินค้าที่ไทยเสียเปรียบ--- ผ้าไหม เหล็กและผลิตภัณฑ์ เครื่องใช้ไฟฟ้า ราคากุ๊ก เซรามิกส์ สิ่งทอ จักรยานยนต์

II. ผลกระทบจาก FTA ที่บังคับใช้แล้ว (ต่อ)

➤ อินเดีย

■ โอกาส

- สินค้าเกษตร --- ผลไม้สด เช่น เงาะ ลำไย มีโอกาส หลังจาก อินเดียใส่รายการผลไม้ไทยใน Plant quarantine order
- อาหารทะเลแปรรูป เช่น ชาร์ดีน ชาร์ดีนเนลล่า และปลาบรอสลิง และเพิ่มโอกาสลงทุนธุรกิจประมงในมหาสมุทรอินเดีย
- สินค้าอุตสาหกรรม --- ชิ้นส่วนยานยนต์, อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

■ ผลกระทบ

- สินค้าเกษตร --- เนื้อวัว นมและผลิตภัณฑ์ ชา กาแฟและไหม
- สินค้าอุตสาหกรรม --- สินค้าเหล็ก ยาและผลิตภัณฑ์เภสัชกรรม

III. คาดการณ์ผลกระทบของ FTA ที่จะเริ่ม/ กำลังเจรจา

➤ นิวซีแลนด์

■ โอกาส

- สินค้าอุตสาหกรรม --- รถปิกอัพ เม็ดพลาสติก พลาสติกและของทำจากพลาสติก เฟอร์นิเจอร์ ัญมณี และเครื่องประดับ เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องสำอางค์ แก้วและเครื่องแก้ว เครื่องจักรกล
- สินค้าเกษตร / แปรรูป --- กุ้งแช่แข็ง ทุเรียนกระป๋อง อาหารทะเลกระป๋อง ของปรุงแต่งจากธัญพืช อาหารแมวและสุนัข
- นำเข้าแร่ธาตุจำเป็นราคาถูกลง

■ ผลกระทบ

- นมผงเลี้ยงทารก อาหารปรุงแต่งสำหรับเลี้ยงทารก ของปรุงแต่งจากธัญพืช ปลาและสัตว์น้ำ ไม้และของทำด้วยไม้ กระดาษและของทำด้วยกระดาษ วิตามินและโปรตีน อาหารสำหรับเลี้ยงสัตว์
- โคนม โคนเนื้อ แต่มีเวลาปรับตัว 15-20 ปี

III. คาดการณ์ผลกระทบของ FTA ที่จะ เริ่ม/ กำลังเจรจา (ต่อ)

➤ ญี่ปุ่น

■ โอกาส

- เสริมสร้างอุตสาหกรรมการผลิต
- ขยายโอกาสทางด้านตลาดแรงงานฝีมือของไทยในญี่ปุ่น
- สินค้าเกษตร / แปรรูป--- มันสำปะหลัง ไข่ น้ำตาล ประมง

■ ผลกระทบ

- สินค้าอุตสาหกรรม ---- เหล็ก ยานยนต์และชิ้นส่วน ปิโตรเคมี

III. คาดการณ์ผลกระทบของ FTA ที่จะ เริ่ม/ กำลังเจรจา (ต่อ)

➤ สหรัฐ

■ โอกาส

- สินค้าอุตสาหกรรม – ยานยนต์ สิ่งทอ
- สินค้าเกษตร / แปรรูป --- ข้าว น้ำตาล กุ้ง ผักและผลไม้ ยาง อาหารทะเลแช่แข็ง ปลากระป๋อง
- ยกฐานะภาคบริการ

■ ผลกระทบ

- IP ภาคการเงิน สื่อสาร/ โทรคมนาคม
- การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ
- สินค้าเกษตร --- ถั่วเหลือง ข้าวโพด มันฝรั่ง